

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 1774
Podgorica, 27.08.2018. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list CG“, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13 i 55/16), člana 18 i 116 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru političke partije „Demokratska partija socijalista“ (DPS) iz Podgorice, akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-1628 od 04.12.2017.g., direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. **Odbija se, kao neosnovan**, prigovor političke partije „Demokratska partija socijalista“ (DPS), na rad privrednog društva „**Radio i televizija Crne Gore**“ d.o.o. iz Podgorice (RTCG), **javnog emitera opšteg televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“ (TVCG1)**, zaveden pod brojem 02-1628 od 04.12.2017.godine.
2. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
3. Ovo rješenje će se objaviti na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.
5. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 04.12.2017. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) dostavljen je prigovor političke partije „Demokratska partija socijalista“ (DPS) iz Podgorice, na rad Javnog preduzeća „Radio i Televizija Crne Gore“ d.o.o. iz Podgorice (u daljem tekstu: RTCG), kao javnog emitera opšteg televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“ - TVCG1 (zaveden kod Agencije pod br. 02-1628 od 04.12.2017.g.).

Predmetni prigovor se odnosio na priloge emitovane 26. novembra 2017. godine u emisiji „*Iz pravog ugla' autorke Duške Pejović, u kojoj je gostovao predsjednik GP URA Dritan Abazović*“, u kojem su kako se navodi „*prekršena ... pravila i norme (RTCG) o izvještavanju u toku predizborne kampanje uoči izbora koji su predviđeni za 26. novembar*“. Podnosilac prigovora navodi da je „*shodno članu 1 Pravila, RTCG ... dužna da u skladu sa materijalnim i tehničkim mogućnostima kontinuirano predstavlja javnosti sve dostupne i relevantne informacije o toku i sadržini predizborne kampanje, poštujući profesionalne standarde, programska načela i principe javnog servisa, kroz izvještaje u informativnim i predstavljanjem izbornih programa u drugim emisijama i debatama, vodeći računa o balansu i ravnopravnosti, ne stavlajući u privilegovan položaj bilo koju izbornu listu*.“ On ukazuje da je urednički tim RTCG „*prekršio pravila koja je sam usvojio i na koja se obavezao time što je privilegovan tretman i prostor obezbjedio samo jednom gostu, jednom od čelnih ljudi iz opozicije*“, ukazujući da je „*time RTCG povrijedila princip zabrane prikazivanja sadržaja koji će biti u vezi sa predstojećim izborima van izbornog bloka u informativnim emisijama i izbornim debatama*“.

Takođe, kako se navodi „*pomenutom odredbom člana 1 Pravila je predviđeno i da će termine emitovanja i dužinu trajanja posebnih programskih blokova na RTCG utvrditi programsko-uređivački tim, vodeći računa o ravnomjernoj zastupljenosti svih izbornih lista u skladu sa Zakonom o izboru odbornika i poslanika*“, ukazujući da „*uređivački tim RTCG veoma neobično percipira taj standard*“, jer je „*jedan govornik imao privilegovan status da uoči izborne ćutnje preko 70 minuta govori o raznim političkim temama*“.

Podnosilac prigovora je istakao da je „*članom 3 Pravila je propisano da je cilj izvještavanja o predizbornoj kampanji da se obezbjedi objektivna informisanost javnosti kako bi glasači mogli da izvrše adekvatan izbor*“ navodeći da je „*pozivom na učešće u emisiju samo jednog gosta iz jedne političke partije u*

najgledanijem terminu i svega nekoliko dana uoči izbora je očigledno stavljanje jedne strane u neravno pravan položaj u odnosu na sve druge političke subjekte", kao i da „niko ne spori pravo autorke emisije da ugosti sagovornika po svom izboru ali je ona to mogla i trebala učiniti prije potvrđivanja zbirne izborne liste učesnika predizborne kampanje (član 4 Pravila)."

U prigovoru je istaknuto da „*naročito flagrantnim smatraju kršenje člana 5a i 5c*“, jer se „*Savjet RTCG obavezao da će se rad Javnog servisa bazirati na načelu uređivačke nezavisnosti i da svojim programskim sadržajima neće, direktno ili indirektno favorizovati nijednog učesnika predizborne kampanje*“. Takođe, u istom je navedeno da je „*gospodin Abazović ... ovu priliku iskoristio u dnevno-političke svrhe, što mu se možda i ne može zamjeriti s obzirom na značaj izbora, ali zato se zamjerka ne može ne uputiti uređivačkom timu i autorki emisije koji ništa nisu preduzeli da do toga ne dođe*“. Podnosilac prigovora navoda da je emisijom „*doprinijelo ogromnoj neuravnoteženosti i time prekršio član 5c kojim je propisano da će Javni servis u predizbornoj kampanji izvještavati na uravnotežen način*“. On je citirao i član 6 Pravila kojim je propisano, kako se navodi, da „*javni servis neće tokom predizborne kampanje emitovati komentare ili druge oblike novinarskog izražavanja u kojima se komentarišu izborne aktivnosti ili programi izbornih lista*“ ukazujući da je „*autorka svom gostu omogućila da svoj i program svoje partije prezentuje crnogorskoj javnosti svega četiri dana prije izbora dok niko drugi tu privilegiju nije imao*“.

Nadalje podnosilac prigovora je naveo da je javni servis „*prekršio Pravila u kojima je propisano da će Javni servis RTCG svim izbornim listama omogućiti pravo na odgovor, ukoliko izvještaj objavljen pod uredničkom odgovornošću sadrži neistinite informacije ili pristrasne i iskrivljene činjenice (čl. 10 Pravila)*“. On navodi da je „*predsjednik GP URA ... u najvećem dijelu emisije imao pravo na vođenje monologa uz povremeno sufliranje autorke emisije*“.

Podnosilac prigovora se osvrnuo na Pravilnik o programskim standardima i načela objektivnosti i nepristrasnosti i naveo da bi „*zadatak Javnog servisa morao da bude borba za prezentaciju sukobljenih političkih stavova*“. Takođe, podnosilac prigovora je ukazao na član 5 stav 1 Pravilnika da je „*emiteri odgovorni za sve objavljene sadržaje, bez obzira na njihov izvor, kao i za profesionalne aktivnosti lica koja su zaposlena u njima*“. Na kraju podnosilac prigovora predlaže da se „*konstatuju povrede članova 5 i 8 Pravilnika i članova 1, 2, 4, 5 i 6 Pravila*“.

Polazeći od navedenog prigovora, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: Zakon), Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: Pravilnik) i Odobrenja za emitovanje.

Dana 18.12.2017.g., Savjet javnog emitera „Radio i Televizija Crne Gore“ (u daljem tekstu: Savjet RTCG) dostavio je Agenciji pisano izjašnjenje br. 01-6780 od 15.12.2017.g. (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-1628/1 od 18.12.2017. god.) u kojem se navodi „*da je Savjet RTCG na sjednici održanoj u petak 15.12.2017.g., razmotrio Izvještaj Komisije za predstavke i prigovore slušalaca i gledalaca br. 01-6733 od 14.12.2017. godine i donio Preporuku:*

- *da se odbije prigovor zbog kršenja Pravila o izvještavanju RTCG tokom predizborne kampanje za lokalne izbore od 26. novembra 2017. na Cetinju, Mojkovcu, Petnjici i gradskoj opštini Tuzi.*
- *da se uspostavi profesionalni standard - donese odluka koja se odnosi na emitovanje ili neemitovanje emisija koje obrađuju političke teme u predizbornom periodu.*
- *da se generalnoj direktorki RTCG naloži da zatraži od Agencije za elektronske medije da donesu jasna pravila za praćenje predizborne kampanje za RTCG kako javni servis ne bi bio optuživan za navodne nedostatke u sopstvenim pravilima čime se otvara prostor za različite interpretacije."*

Kao sastavni dio izjašnjenja dostavljen je Izvještaj Komisije za predstavke i prigovore slušalaca i gledalaca akt br. 01-6733 od 14.12.2017.g. (u daljem tekstu: Izvještaj), u kojem se saopštava da je „*emisija 'Iz pravog ugla' redovna je politička emisija u okviru informativnog programa TVCG1 emituje se samo srijedom uživo od 20:05 časa*“, kao i da je „*riječ o emisiji koja je po formi intervju sa jednim gostom i ta forma se nije mijenjala od kada je ustanovljena 25. januara 2017.godine*“. U izvještaju se navodi da „*u posljednjih 4 sedmice pred lokalne izbore u Mojkovcu, Cetinju, Petnjici i Tuzima uredništvo TVCG odlučilo je da gosti u emisiji 'Iz pravog ugla' budu lideri vodećih političkih partija u Crnoj Gori*“ i da je „*stoga je kao gost prvo bio pozvan lider DPS-a Milo Djukanović koji je odbio učešće uz obrazloženje: 'Gostovanje Predsjednika Đukanovića nije realno...Do naredne prilike..'*“ Nadalje se navodi da je „*gost 1.11.2017.godine bio lider SDP-a*

Ranko Krivokapić sa kojim su razgovarali o različitim temama a lokalni izbori su uzgred pomenuti, kao i da su „08.11.2017. i 15.11.2017.godine gosti emisije 'Iz pravog ugla' bili predstavnici vladajućih stranaka - predsjednik Parlamenta i lider SD-a Ivan Brajović i potpredsjednik Vlade i lider Bošnjačke stranke Rafet Husović sa kojima je urednica u dijelu emisije razgovarala o lokalnim izborima". Izvještajem se ukazuje da nakon pomenutih „u cilju objektivne informisanosti, gost u emisiji 22.11.2017. bio je Dritan Abazović, lider URE, sa kojim se takođe razgovaralo o lokalnim izborima" i zaključuje da „su 3 sedmice prije izbora, u emisiji 'Iz pravog ugla' o lokalnim izborima govorila tri gosta od kojih su dva iz vladajuće koalicije, dok lider DPS-a nije prihvatio gostovanje". Takođe se konstatuje da je „lider DPS-a odbio je da gostuje" pa je samim tim „postignuta ravnomjerna zastupljenost gostiju u predizbornoj kampanji, te poštovanje principa nezavisnosti, uravnoteženosti, nepristrasnosti i ravnopravnosti". Urednički tim se pozvao i na član 2 Pravila o izvještavanju RTCG tokom predizborne kampanje za lokalne izbore 26. novembra 2017.godine koji propisuje: „RTCG se neće ograničavati samo na izvještavanje o događajima koje organizuju političke partije, već će tragati i za informacijama iz drugih izvora, poštujući profesionalne principe i standarde. RTCG ima pravo da, poštujući profesionalne i etičke standarde, u redovnim informativnim emisijama prenosi i novinarski obrađuje pojedine izjave predstavnika izbornih lista za koje procijeni da imaju posebnu važnost i težinu.” Samim tim, kako zaključuje urednički tim u saopštenju „Pravila o izvještavanju ne zabranjuju eksplicitno da se u drugim redovnim informativnim emisijama, van posebnog programskog bloka i termina, iznose stavovi predstavnika izbornih lista i lidera političkih partija, a u kojima su lokalni izbori bili samo jedna od nekoliko tema razgovora". Takođe, u istom se ukazuje da „je emisija 'Iz pravog ugla' redovna politička emisija u okviru informativnog programa, te da je bilo nemoguće izbjeći političke teme ko god da je bio gost emisije" ni da je „.....u intervjuu 'jedan na jedan' koji se emituje samo srijedom, neko morao biti posljednji gost pred izbore”.

Imajući u vidu navedeno, urednički tim zaključuje i sljedeće:

- „pravila o izvještavanju RTCG tokom predizborne kampanje za lokalne izbore koji će se održati 26. novembra 2017. na Cetinju, Mojkovcu, Petnjici i gradskoj opštini Tuzi ni u jednom članu ne propisuju da se u predizbornom periodu ne emituju emisije koje obrađuju političke teme. Nijedna emisija informativnog programa nije stavljena van programske šeme a sve emisije ovog segmenta programa predviđaju učešće gostiju različitih političkih i ideoloških opredjeljenja a njihovo iznošenje stavova po pojedinim pitanjima može biti uvijek predmet negodovanja različitih političkih aktera iz pozicije i opozicije i to bez obzira da li u emisijama učestvuju predstavnici političkih partija, nevladinih organizacija ili drugih institucija”.
- „u emisiji 'Iz pravog ugla' nisu prekršena Pravila o izvještavanju RTCG tokom predizborne kampanje za lokalne izbore koji će se održati 26. novembra 2017. na Cetinju, Mojkovcu, Petnjici i gradskoj opštini Tuzi kao ni drugi profesionalni standardi RTCG. Ukoliko ne postoje jasne smjernice da li se u predizbornom periodu mogu emitovati sadržaji političkog karaktera, postoji opasnost od autocenzure. Zato je neophodno da se ustanovi jasan odnos RTCG prema ovom pitanju”.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i izjašnjenju emitera, kao i uvida u snimak emitovanog sadržaja, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Dana 22. novembra 2017. godine, RTCG je u programu TVCG1 emitovala emisiji „Iz pravog ugla” u sa početkom u 20:05 sati. To je redovna informativno-politička emisija koja se emituje jedanput nedeljno, srijedom od 20:05 časova.
2. Članom 8 Pravilnika propisana je dužnost elektronskim medijima da u proizvodnji informativnih programa poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane. Takođe je propisano, u da se događaji moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja biti profesionalno i korektno zastupljeni, kao i da mišljenja i komentari moraju biti odvojeni od činjeničnog izvještavanja, a njihov izvor ili autor prepoznatljivi.
3. Članom 4 Pravilnika stav 1 alineja i) definisano je načelo objektivnosti kao obaveza elektronskih medija da u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja. Kada između elektronskog medija i pojedinaca i/ili organizacija postoji interesna povezanost, onda se ta povezanost u programu mora jasno naglasiti;
4. Članom 4 Pravilnika stav 1 alineja j) definisano je načelo nepristrasnosti kao obaveza elektronskih medija da činjenično izvještavanje jasno odvoje od stava, mišljenja ili komentara, pri čemu lično

uvjerenje i mišljenje urednika i novinara ne smiju da diskriminatorno utiču na izbor teme i način njenog predstavljanja. Primjena ovog načela isključuje manipulisanje izjavama, saopštenjima i sličnim sadržajima s ciljem promjene njihovog osnovnog smisla /zlonamjerno skraćivanje ili montiranje djelova sadržaja i si./, odnosno manipulacije slikom, tonom i sadržajem koje iskrivljuju osnovni smisao saopštenog.

5. Nijesu osnovani navodi podnosioca prigovora da je emiter prekršio načelo objektivnosti ili nepristrasnosti (čl. 8 Pravilnika). Jer, kako se navodi u izjašnjenju RTCG, za seriju emisija prije izbora „kao gost je prvo bio pozvan lider DPS-a Milo Djukanović koji je odbio učešće”, a u periodu od 01. do 22.11.2017.g. gosti predmetne emisije bili su lider SDP-a Ranko Krivokapić (opozicija), „predstavnici vladajućih stranaka” predsjednik Parlamenta i lider SD-a Ivan Brajović i potpredsjednik Vlade i lider Bošnjačke stranke Rafet Husović, te nakon njih i Dritan Abazović, lider URA-e, takođe iz opozicije („2 gosta iz opozicije i 2 iz vlasti, uz odbijanje lidera DPS da gostuje u emisiji 01.11.2017.godine”). Time se potvrđuje namjera emitera da postigne ravnomjernu zastupljenost različitih političkih subjekata i da različita stanovišta predstave na objektivnan način.
6. Imajući u vidu ustaljen format emisije („emituje se srijedom uživo od 20:05 časa, ... po formi intervju sa jednim gostom i ta forma se nije mijenjala od kada je ustanovljena 25.01.2017.godine”), kao i činjenicu da je emiter upućivanjem poziva za gostovanje u emisiji različitim političkim subjektima, uključujući i predstavniku podnosioca prigovora, omogućio da iznesu svoje stavove u vezi sa „raznim političkim temama”, nije opravdan navod da emiter nije vodio računa o „balansu i ravnopravnost”, te da je određene izborne liste stavio u privilegovan položaj.
7. Uvažavajući specifičnosti, prednosti i nedostatake formata predmetne emisije (intervju / razgovor sa jednim gostom), nije opravdano očekivanje podnosioca prigovora da iz informativno-političkih (u koje spada predmetna emisija) i programa o tekućim događajima u potpunosti isključi predstavnike političkih stranaka / subjekata. Ono što mora obezbijediti je da ti programski sadržaji, budu pravični i izbalansirani, što se postiže objavljivanjem suprotstavljenih stavova, bilo u istom programu ili u nizu drugih programa, koji predstavljaju cjelinu u obradi određene tematike (član 13 stav 1 Pravilnika). Emitovanjem niza od četiri (sedmične) emisije koje su prethodile izborima emiter nije prekršio ovu obavezu.

Saglasno navedenom, može se zaključiti da nije opravdan prigovor da je emiter prekršio programske standarde definisane Zakonom i Pravilnikom, odnosno da nije prekršio čl. 5 i 8 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije za elektronske medije je, saglasno čl. 18 i 116 Zakona o upravnom postupku, donio odluku kao i dispozitivu ovog rješenja.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Politička partija „Demokratska partija socijalista”, podnosilac prigovora
- Savjet „Radio i Televizija Crne Gore”, predsjednik
- „Radio i Televizija Crne Gore” d.o.o., izvršni direktor
- Arhiva

